
PROGRAM RADA

STANICA ZA TEHNIČKI PREGLED VOZILA TIJEKOM AKCIJE DANI TEHNIČKE ISPRAVNOSTI VOZILA OD 01.06.2009. DO 06.06.2009. GODINE

A UVOD

Sukladno dosadašnjoj dugogodišnjoj praksi stanica za tehnički pregled vozila i stručnih organizacija (Centra za vozila Hrvatske i Hrvatskog autokluba) i ove godine, u cilju povećanja stupnja tehničke ispravnosti vozila na cestama, organizira se akcija “Dani tehničke ispravnosti vozila 2009”.

Ovom aktivnosti želi se postići povećan stupanj tehničke ispravnosti vozila na cestama, a akcija se provodi na dobrovoljnoj bazi, slobodnim dolaskom vozača u stanice za tehničke preglede vozila gdje se na vozilu pregledavaju osnovni sklopovi bitni za sigurnost prometa na cestama i sastojci ispušnih plinova;

Akcija će se provoditi prema sljedećim pravilima postupanja:

1. Akcija je dobrovoljna, odnosno svaki vozač ili vlasnik vozila koji na neki način sazna za akciju, može u predviđenom terminu pristupiti pregledu vozila u bilo kojoj stanici za tehničke preglede vozila.
2. Akcija se provodi u svim stanicama za redovni i preventivni tehnički pregled na području Republike Hrvatske.
3. Na akciju može pristupiti bilo koji tip vozila i vrsta vlasnika.

4. Pregled vozila obavlja se **BESPLATNO** (bez naplaćivanja naknade) za sve stranke koji se izvanredno pojave na pregledu sa zamolbom da im se njihovo vozilo pregleda i utvrdi tehnička ispravnosti ili neispravnost.
5. Tijekom navedenog perioda stanice ne prestaju sa svojim svakodnevnim radom (svim strankama koje se tih dana pojave u stanici zbog redovnog, preventivnog, izvanrednog ili nekog drugog pregleda, ispitivanje se obavlja uz propisanu naknadu).
6. Zadužuju se rukovoditelji svih stanica za tehničke preglede da putem lokalnih javnih glasila i medija, unaprijed obavijeste vozače da su toga tjedna u mogućnosti besplatno kontrolirati tehničko stanje svojeg vozila. Zadužuju se rukovoditelji stanica za tehničke preglede i da samoinicijativno poduzmu odgovarajuće aktivnosti za koje smatraju da mogu afirmativno djelovati na vozače kako bi odziv na akciju “dani tehničke ispravnosti” bio što veći.
7. Na vozilu treba pregledati samo one sklopove za koje je moguće instrumentima u STP utvrditi njihove točne karakteristike i na osnovu njih zaključiti je li vozilo tehnički ispravno ili ne. Također, na osnovu nadzorničkog iskustva i automehaničarskog znanja treba vizualno pregledati vozilo i savjetovati vlasnika o eventualnim nedostacima na vozilu.
8. Sa svih instrumenata na kojima je moguće napraviti ispis rezultata mjerenja rezultate treba ispisati i predati ih vozaču vozila.
9. Pri pregledu vozila treba obvezno koristiti sljedeće instrumente:
 - 9.1 Valjke za kontrolu sila kočenja radne i pomoćne kočnice.
 - 9.2 Uređaj za mjerenje temperature isparavanje kočne tekućine.
 - 9.3 Kanalsku dizalicu za podizanje jednog kraja vozila.
 - 9.4 Razvlačilicu (ako postoji) za lakše utvrđivanje zračnosti u pojedinim elementima podvozja vozila.
 - 9.5 Analizator ispušnih plinova za kontrolu kvalitete ispušnih plinova vozila.
 - 9.6 Regloskop za točno utvrđivanje geometrije glavnih svjetala i prednjih maglenki.
 - 9.7 Manometar za kontrolu tlaka u pneumaticima

- 9.8 Uređaj za kontrolu traga kotača jedne osovine (ako postoji).
- 9.9 Uređaj za kontrolu efikasnosti amortizera (ako postoji).
10. Pri pregledu vozila svaki nadzornik treba vizualno pregledati vozilo i na osnovu svog kontrolorskog iskustva i automehaničarskog znanja savjetovati vlasnika o eventualnim nedostacima na vozilu.
11. Prilikom kontrole vozila kao podlošku treba koristiti dostavljene obrasce 1 na kom se zbog statistike bilježe vozila koja su pristupila pregledu (upisuje se vrsta vozila L, M, N, ili O kategorija s pripadajućom podskupinom, godina proizvodnje vozila te stanje putomjera) te eventualni nedostatak na vozilu. Nedostaci se bilježe zaokruživanjem brojke sklopa vozila na kojem je uočen nedostatak. Na jednom vozilu moguće je zaokružiti i više sklopova (brojki) s nedostatkom. Ako je vozilo na pregledu bilo ispravno zaokružuje se ISPRAVAN. Raspored sklopova na obrascu je istovjetan onome na Kontrolnom listu za redovne ili preventivne tehničke preglede. Sukladno tome ako se uoči nedostatak na pojedinim dijelovima vozila treba zaokružiti sklop (brojku) na onom dijelu vozila gdje je taj dio smješten.

B RAZRADA

Prilikom kontrole bilo kojeg vozila u ovoj akciji nadzornici trebaju postupak kontrole izvesti na sljedeći način:

1. KOČNICE

Kontrola kočnica mora se provesti na uobičajeni način kako se kočnice kontroliraju na tehničkim pregledima. To znači da se pod vozilom treba vizualno i opipom kontrolirati stanje kočnih elemenata (diskova, pločica, čeljusti, doboša, sajli, kočnih crijeva, cjevovoda, regulacijskih ventila, senzora itd.), a pomoću uređaja za kontrolu sile kočenja - valjaka treba kontrolirati porast sile kočenja na svakoj osovini za radnu i pomoćnu kočnicu te izračunati da li je razlika sile kočenja, koeficijent kočenja i nejednolikost sile kočenja (ovalnost) unutar propisanih graničnih vrijednosti.

Svim vozilima treba napraviti ispis ili ispise rezultata mjerenja, a iste treba predati vlasniku te ga upozoriti na eventualne nepravilnosti. Ako računalo valjaka ima mogućnost ispisa grafičkih prikaza rezultata mjerenja onda i ove ispise treba napraviti i predati ih vozaču (npr. grafički prikaz razlike sile kočenja lijevo - desno u bilo kojeg trenutku mjerenja).

Na kraju svakog testiranja kočnica, kao i pri tehničkim pregledima treba još jednom – vrlo snažno, većim silama od propisanih, pritisnuti papučicu kočnice, kako bi se eventualno oštećenje kočne instalacije dogodilo u stanici za tehnički pregled vozila, a ne na cesti gdje bi otkazivanje kočnog sustava moglo biti pogibeljno za vozača, putnike u vozilu ili druge sudionike u prometu.

2. TEMPERATURA ISPARAVANJA KOČNE TEKUĆINE

Mjerenje treba obaviti odgovarajućim instrumentom, a one stanice koje imaju pisač uz ovakav uređaj trebaju i ispisati rezultate mjerenja. Vlasniku treba objasniti što znače pojedine vrijednosti i uputiti ga na eventualnu zamjenu tekućine.

Samo da podsjetimo da je granična vrijednost stupnja isparavanja kočne tekućine 155°C i svaki niži rezultat razlog je da se vozilo proglašeno tehnički neispravnim pa je kočnu tekućinu potrebno zamijeniti.

3. ISPITIVANJE ISPUŠNIH PLINOVA MOTORNIM VOZILIMA - EKO TEST

Provedbu EKO testa treba obaviti na uobičajen način kako se provodi ispitivanje ispušnih plinova ovisnosti da li je vozilo BEZ-KAT, REG-KAT ili s DIZEL motorom. EKO test treba provoditi na svim motorima. Ispitivanje prvenstveno treba provoditi prema kataloškim vrijednostima za ispitivanje ispušnih plinova (katalog Autodata). Dobivene rezultate mjerenja obvezno treba ispisati i uz komentar predati ih stranci.

Obzirom da će se EKO test provoditi prvenstveno prema katalogu Autodata u kom su i upute (crteži) kako se na pojedinim motorima vrši podešavanje rada motora (korekcija smjese, podešavanje brzine vrtnje praznog hoda, podešavanje najveće brzine vrtnje na dizelskim motorima) poželjno je da se uz odobrenje stranke izvrše moguća podešavanja rada motora. Za one motore na kojima jednostavnim automehaničarskim alatom nije moguće izvršiti nikakvo podešavanje, a utvrdi se da su ekološki nepodobni, stranku treba uputiti u jedan od ovlaštenih servisa koji djeluju u blizini STP.

4. ISPITIVANJE TRAGA KOTAČA

Stanice koje imaju nove uređaje za kontrolu geometrije usmjerenosti traga kotača na jednoj osovini u mogućnosti su i obvezuju se da izmjere usmjerenost traga, ispišu rezultate mjerenja te savjetuju vlasnika da li izmjerene vrijednosti odstupaju od uobičajenih. One stanice koje nemaju nagaznu ploču za mjerenje usmjerenosti kotača, moraju vizualno kontrolirati kut nagiba kotača i na osnovu automehaničarskog iskustva procijeniti da li je nagib kotača iznad uobičajenih granica.

Svim vozilima treba napraviti ispis, a iste treba predati vlasniku te ga upozoriti na eventualne nepravilnosti.

5. ISPITIVANJE PRIONJIVOSTI AMORTIZERA

Stanice koje imaju nove uređaje za kontrolu amortizera u mogućnosti su i obvezuju se da izmjere efikasnost prigušenja amortizera na vozilu. Izmjerene vrijednosti obvezno treba ispisati i predati vlasniku. Također s vlasnikom treba komentirati dobivene vrijednosti te ga uputiti na eventualni popravak. One stanice koje nemaju mjerač prigušenja amortizera vizualno trebaju kontrolirati njihovo stanje i u slučaju kada je moguće primijetiti da je amortizer “mokar” ili je potpuno prazan, vlasniku treba savjetovati zamjenu para amortizera na istoj osovini.

Ako se kontrola amortizera obavi na posebnom uređaju za kontrolu prigušenja amortizera onda treba napraviti ispise, a iste treba predati vlasniku te ga upozoriti na eventualne nepravilnosti. Ako instrument ima mogućnost raznih grafičkih prikaza rada amortizera onda i takve ispise treba ispisati i uz objašnjenja predati ih vozaču.

6. KONTROLA RADA SVJETALA

Uz obveznu kontrolu ispravnog funkcioniranja svih svjetala na vozilu, glavna svjetla i prednje maglenke treba kontrolirati pomoću regloskopa. Prilikom kontrole prvo treba kontrolirati postavljenost regulatora za korekciju visine svjetala u kabini vozila i na samim svjetlima. Vozača treba upozoriti na ispravno rukovanje ovim regulatorima. Na vozilu treba pronaći naljepnicu s kojom nas proizvođač vozila upozorava o padu svjetlosnog snopa te na tu vrijednost postaviti zrcalo na samom regloskopu. Prilikom kontrole posebnu pažnju posvetiti ujednačenosti intenziteta svjetala. Za ovo mjerenje treba koristiti svjetlomjer ugrađen na regloskopu. U slučaju da neka žarulja ne radi izvršiti njenu zamjenu ili zamjenu odgovarajućeg osigurača. Dijelove za ovu zamjenu treba osigurati vlasnik vozila. Pojedine radnje prilikom kontrole, kao i uočene neispravnosti vlasniku treba objasniti i savjetovati kako da ih otkloni.

7. VIZUALNA KONTROLA VOZILA

Svaki nadzornik je temeljem svog automehaničarskog iskustva dužan upozoriti stranku na moguće nedostatke pod vozilom i na vozilu (koroziju, loše pričvršćenje pojedinih dijelova, neprikladno zalijepljene naljepnice na staklenim površinama - posebno treba skidati stare naljepnice valjanosti tehničkog pregleda, nejednoliku potrošnju guma i sl.). Posebnu pažnju treba posvetiti motornom prostoru te u njemu kontrolirati stanje akumulatora (nivo elektrolita), stanje - zategnutost pojedinog remenja na motoru, mjesta propuštanja maziva na spojevima dijelova motora, stanje pojedinih gumenih vodova i cijevi po motoru i sl.

Nadalje, dodatnu pozornost treba posvetiti podvozju vozila te prilikom pregleda vozila iz kanala detaljno pregledati sve dijelove na prednjoj i stražnjoj osovini dok je ista podignuta kanalskom dizalicom (kočna crijeva, potrošenost i ispućanost diskova,

ispucanost manšeta, suhoću amortizera, zračnost u letvi upravljača, zračnost u ležaju kotača i zglobnim elementima ovjesa itd.). Prilikom pregleda treba se potruditi pa pojedine radnje obaviti i izlazeći iz kanala (npr. pregled zračnosti u ležaju, dok je vozilo podignuto) kako bi se dobila objektivnija slika o stanju vozila.

Prilikom kontrole elemenata podvozja vozila treba koristiti kanalsku dizalicu kao i razvlačalicu (ako je ista ugrađena).

Pod vozilom treba obratiti pozornost na eventualna curenja maziva pod vozilom, položenost cjevovoda kočne instalacije, položenost cjevovoda goriva itd. Posebnu pozornost treba obratiti na eventualnu propusnost ispušnost sustava te vlasnicima REG-KAT vozila objasniti da će eventualno već pri maloj propusnosti ispušnog sustava imati problema jer takvo vozilo neće imati zadovoljavajući faktor zraka na EKO testu.

C OSTALO

1. Evidenciju o pregledanim vozila tijekom akcije dani tehničke ispravnosti vozila, stanica za tehnički pregled dužna je voditi na posebnom obrascu dostavljenom uz ovaj program. Ove obrasce, najdalje kroz slijedeći radni tjedan nakon akcije, potrebno je poslati u Hrvatski autoklub. Na osnovi ove evidencije biti će sačinjeno jedinstveno izvješće o akciji.
2. Stanice za preventivni tehnički pregled vozila trebaju osigurati da se u dane akcije pregleda što veći broj vlastitih vozila, Također dogovorom s kolegama iz drugih prijevoznčkih organizacija koje nemaju stanicu, trebaju omogućiti pregled njihovih vozila.
3. Nadzornici prilikom kontrole pojedinih dijelova na vozilu trebaju vlasniku omogućiti uvid u kontrolirani dio (dozvoliti mu da siđe u kanal za vrijeme kontrole) te mu kratko komentirati što se gleda, u kakvom je stanju promatrani dio te kakav je njegov utjecaj na sigurnost prometa.
4. Svaki pregled vozila treba započeti s “Dobar dan”, a završiti s “Doviđenja i sretno”.

STANICE ZA TEHNIČKI PREGLED VOZILA
CENTAR ZA VOZILA HRVATSKE
HRVATSKI AUTOKLUB